

Pulliainen ym.: Ehdotus laiksi Suomen Hallitusmuodon muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa ehdotetaan hallitusmuotoa täydennettäväksi niin, että nyt monella tavoin uhanalaisella elollisella luonnolla todettaisiin olevan oikeus jatkuvaan olemassaoloon ja perin-

nölliseen monimuotoisuuteen ja samalla velvoitettaisiin kansalaiset toimimaan niin, että tämä tavoite toteutuu.

ALOITTEEN PERUSTELUT

Hallitusmuodon toisessa luvussa säädetään Suomen kansalaisten yleisistä oikeuksista ja velvollisuuksista. Nämä kuuluvat ihmisten oikeuksien piiriin. Ihmisen oikeuden rinnalla on elollisessa luonnossa myös luonnon oikeus. Se on elollisen luonnon oikeutta jatkuvaan olemassaoloon ja perinnölliseen monimuotoisuuteen. Tästä oikeudesta ei ole hallitusmuodossa mitään mainintaa.

Monet ajattelijat ovat päätyneet johtopäätökseen, että luonnon oikeus tulisi asettaa ihmisen oikeuden edelle, jotta ihmisen oikeudelle jäisi käytännössä toteutumisen mahdollisuus; tuhoutuneen luonnon keskellä ei ihmisellä ole elämisen mahdollisuutta.

Elollisen luonnon suuri enemmistö tarvitsee menestyäkseen ihmisen saastuttamattoman veden ja ilman. Monilla kasveilla ja eläimillä on tarkat elinympäristövaatimukset; ne voivat säilyä vain, jos niiden biotoopit säilyvät. Aineen häiriintymätön kierrätys on terveesti toimivan luonnon olennaisimpia ominaisuuksia. Jokainen sukupuuttoon kuollut eliölaji merkitsee luonnon perinnöllisen monimuotoisuuden kaventumista.

Suomen luonnossa on meneillään lukuisia kielteisiä kehityskulkuja. Kukin niistä vaatii toimenpiteitä ihmisen taholta; luontoa on suojeltava hävitykseltä läpäisyperiaatteella.

Varsin merkittävä signaali koko yhteiskunnalle olisi, että eduskunta täydentäisi hallitusmuotoa elollisen luonnon oikeutta jatkuvaan olemassaoloon ja perinnölliseen monimuotoisuuteen tukevalla lisäyksellä. Tämä olisi velvoittava kannanotto jokaiselle kansalaiselle, myös erityisesti jokaiselle julkisen vallan virkamiehelle. Nyt tällainen käyttäytymisvelvoite puuttuu ja se näkyy päivittäin virkamiesten käyttäytymisessä ja ratkaisuissa. On näin ollen hyvin perusteltua ja ajan vaatimusten mukaista täydentää hallitusmuotoa siten, että tunnustetaan elollisen luonnon oikeus jatkuvaan olemassaoloon ja perinnölliseen monimuotoisuuteen sekä velvoitetaan kansalaiset toimimaan niin, että tämä myös käytännössä toteutuu.

Edellä sanottuun viitaten ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

Suomen Hallitusmuodon muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädetyllä tavalla,

muutetaan 17 päivänä heinäkuuta 1919 annetun Suomen Hallitusmuodon II luvun otsikko ja *lisätään* 5 §:ään uusi 2 momentti sekä Suomen Hallitusmuotoon uusi 5 a §, seuraavasti:

II. Suomen kansalaisten ja luonnon yleiset oikeudet ja oikeusturva

5 §

Suomen elollisella luonnolla on oikeus jatkuvaan olemassaoloon ja perinnölliseen monimuotoisuuteen.

5 a §

Kansalaiset eivät saa oikeuksiaan käyttäessään vaarantaa elollisen luonnon jatkuvaa olemassaoloa ja kaventaa sen perinnöllistä monimuotoisuutta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 _____ .

Helsingissä 26 päivänä huhtikuuta 1991

Erkki Pulliainen
Sirpa Pietikäinen
Esko Helle
Pentti Lahti-Nuutila
Johannes Leppänen
Antero Kekkonen
Riitta Uosukainen
Tuulikki Ukkola
Tina Mäkelä
Aarno von Bell
Arja Ojala
Erja Lahikainen
Pekka Rätty
Marita Jurva
Raila Aho
Iivo Polvi
Marjatta Stenius-Kaukonen
Jukka Roos
Irmeli Takala
Sauli Niinistö
Kyllikki Muttilainen
Pekka Viljanen
Jarmo Laivoranta
Juhani Vähäkangas
Lauri Metsämäki
Jouni Backman
Esko-Juhani Tennilä
Margareta Pietikäinen
Armas Komi
Sinikka Hurskainen
Timo Roos
Leea Hiltunen
Marja-Liisa Tykkyläinen
Jarmo Wahlström

Eva Biaudet
Claes Andersson
Ensio Laine
Raimo Vistbacka
Raimo Vuoristo
Kari Rajamäki
Bjarne Kallis
Satu Hassi
Lea Mäkipää
Matti Vähänäkki
Leena Luhtanen
Kerttu Törnqvist
Tuija Maaret Pykäläinen
Raimo Liikkanen
Asko Apukka
Outi Ojala
Reijo Lindroos
Ismo Seivästö
Kyösti Toivonen
Kari Häkämies
Timo Kalli
Maija Perho-Santala
Markku Rossi
Jouko Skinnari
Hannele Luukkainen
Håkan Nordman
Juhani Alaranta
Timo E. Korva
Mats Nyby
Seppo Peltari
Lea Savolainen
Kalevi Mattila
Tarja Kautto
Johannes Koskinen

Eeva Kuuskoski
Esko Seppänen
Matti Luttinen
Markku Laukkanen
Jukka Gustafsson
Jörn Donner
Pirkko Laakkonen
Heidi Hautala
Pekka Haavisto
Maija Rask
Reijo Laitinen
Marja-Leena Viljamaa
Paavo Nikula
Pekka Leppänen
Eila Rimmi
Osmo Polvinen
Antti Kalliomäki
Vesa Laukkanen
Väinö Saario
Markku Vuorensola
Olavi Ala-Nissilä
Juha Korkea-
Ulla Anttila
Riitta Jouppila
Eero Paloheimo
Hannu Kemppainen
Martti Korhonen
Jussi Ranta
Jan-Erik Enestam
Gunnar Jansson
Arja Alho
Timo Laaksonen
Heli Astala
Jouni J. Särkijärvi